

HALINA MANKIET

ur. 1936; Rawa Mazowiecka

Miejsce i czas wydarzeń	Częstochowa, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Częstochowa, II wojna światowa, Holocaust, rodzina, dzieciństwo, ukrywanie się Żydów w czasie II wojny światowej, pomoc Żydom w okresie II wojny światowej, Fangrat (rodzina), rodzina Fangrat,

Wyjazd do Częstochowy

Oczywiście nauczyli mnie pacierza, modlitwy jakiej trzeba było. Modliłam się codziennie, dostałam w prezencie krzyżyk i różnego rodzaju polecenia, gdyby ktoś podejrzewał czy co, żebym się schyliła, żebym sznurowała buty, żeby krzyżyk wyleciał, żeby widzieli, że to nie jest podejrzane, gdyby mnie ktoś zobaczył. Na ogół mnie nikt nie mógł zobaczyć, bo nigdy nie wychodziłam na zewnątrz, nie wyszłam przez trzy lata. Za wyjątkiem jednej [sytuacji], jak były poszukiwania partyzantów, to ona bardzo się bała, że szukając partyzantów, przyjdą i znajdą mnie. To w tym czasie była u niej jedna ciocia, która mieszkała w Częstochowie. Ona ją prosiła, żeby na okres tych zamieszek, [kiedy będą] szukać partyzantów, żeby mnie zabrała do siebie.

Jak ona mnie zabrała [to] pojechałyśmy do Częstochowy, [w pociągu] kazali mi udawać, że śpię, żeby mi nikt nie zadawał pytań. W ręku miałam mały sygnet z inicjałami mojego ojca. Ona zabrała mi ten pierścionek, bo to podejrzanie wygląda i dała mi katechizm. To ten katechizm trzymałam i cały czas miałam oczy zamknięte. Z sąsiedniego pociągu, który stał na torach, słyszałam krzyki i jęki Żydów wywożonych do obozów: „Wody! Wody! Wody!”. Krzyczeli: „Wody, pić, pić, pić, wody.”, to słyszałam. Nie wolno mi było [zadawać] pytań, [miałam] udawać, że śpię. Byłam u niej bardzo krótko, bo ona się bała, przychodziły sąsiadki i podejrzewały [coś], widocznie podobna byłam do Żydówki. Zaczęli opowiadać jej, że szukają dzieci żydowskich, nawet w garnkach dużych szukają. Ona mnie czym prędzej oddała z powrotem.

Widziałam w Częstochowie, [jak] Niemcy gnali grupę Żydów, poganiali ich pejcami. Nigdy [tego] nie wiązałam ze mną, nikt [mi] nie mówił „Ty jesteś Żydówka”.

Data i miejsce nagrania	2017-12-04, Bat Jam
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Marta Tylus
Redakcja	Weronika Prokopczuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"